

Regio West-Brabant

Uitvoeringsplan

Circulaire Economie

December 2021

EEN KRACHTIGE & CIRCULAIRE REGIO DAAR WERKEN WE SAMEN AAN

VOORWOORD

Als Regio West-Brabant werken we aan een sterk economisch vestigingsklimaat en brede welvaart voor onze inwoners. Een circulaire economie is daar een onmisbaar onderdeel van, enerzijds vanwege de klimaatopgave en anderzijds om de banen van de toekomst in huis te hebben. Een urgente opgave, die we in het [Raamwerk](#) Circulaire Economie West-Brabant hebben gedefinieerd en verkend.

De transitie naar een circulaire economie is voor alle partijen in West-Brabant een opgave. Met dit plan bundelen we de krachten om gezamenlijk een beweging op gang te brengen en te bouwen aan een lerend ecosysteem. We geven zelf het goede voorbeeld, onder andere door onze inkoop en aanbesteding op (meer) circulaire wijze te laten gebeuren; hier profiteert het koplopende MKB van. We laten onze burgers zien wat we bedoelen met circulaire economie in milieustraten en ambachtcentra. We werken samen met onze partners in overheid, onderwijs en bedrijfsleven. En we delen best practices met elkaar, zodat we niet 16 keer het wiel hoeven uit te vinden.

En natuurlijk, we starten niet op nul. Er gebeurt al veel in onze regio en we kunnen van elkaar leren. Aan de hand van onze koplopers brengen we een beweging op gang die helpt naar een volledig circulaire economie in 2050.

De bestuurlijke Kopgroep Circulaire Economie

INHOUD

1.	WAAROM AAN DE SLAG MET CIRCULAIRE ECONOMIE?	5
2.	HOE JAGEN WE CIRCULAIRE TRANSITIE AAN IN DE REGIO?	7
2.1	DE TRANSITIE NAAR EEN CIRCULAIRE ECONOMIE DRAAIT OM GRONDSTOFFEN, GEDRAG EN INTERVENTIES	7
2.2	MULTI-HELIX SAMENWERKING ALS VliegWIEL VOOR CIRCULAIRE ECONOMIE	8
2.3	DE ROL VAN GEMEENTEN; WERKEN AAN EEN LEREND ECOSYSTEEM	10
3.	JAARPLAN 2022	12
3.1	UITGANGSPUNTEN SELECTIE PROJECTEN	12
3.2	PROJECTEN	14
 BIJLAGE 1: HOOFDLIJNEN UITVOERINGSPROGRAMMA 2023 -2026		19
BIJLAGE 2: OVERZICHT VAN MOGELIJKE THEMA'S MET BIJBEHORENDE DOELSTELLINGEN		20

1. WAAROM AAN DE SLAG MET CIRCULAIRE ECONOMIE?

Tijdens de regiodag eind maart hebt u kennis kunnen nemen van het [raamwerk circulaire economie](#) West-Brabant en hebt u ingestemd met de verdere uitwerking in de kwartiermakersfase. Een van de resultaten hiervan ligt voor u; een jaarplan voor 2022 en uitvoeringsplan op hoofdlijnen voor de periode vanaf 2023.

Circulaire economie valt onder de Sustainable Development Goals, is onderdeel van de Green Deal van de Europese Commissie, is een Rijksbreed programma en het is ook een van de opgaven waarover de RWB en provincie afspraken hebben gemaakt in de samenwerkingsagenda. Deze transitie hangt samen met de andere opgaven uit [het RWB Actieprogramma](#), die samen moeten zorgen voor de randvoorwaarden voor een sterk economisch vestigingsklimaat en brede welvaart. Verbinden, verslimmen en verduurzamen zijn hierin de sleutelbegrippen.

URGENTIE

De onlangs verschenen rapportage van het IPCC over klimaatverandering heeft de urgentie van de transitie duidelijk onderstreept. Werken aan circulariteit is geen ambitie waar je wel of

niet aan mee wil doen, maar een gegeven. Het draagt substantieel bij aan de grote opgaves van onze tijd; CO2-reductie, de aanpak van milieuvervuiling en de overstap op hernieuwbare grondstoffen. De vraag is vooral hoe dat vorm te geven. Overheden op alle niveaus, van gemeenten tot Europa, hebben een rol bij het realiseren van de ambitie van een volledig circulaire economie in 2050.

AMBITIE

De circulaire economie van West-Brabant functioneert als een lerend ecosysteem van bedrijven, gemeenten en kennisinstellingen waarin waardecreatie hand in hand gaat met het behoud van natuurlijk kapitaal dankzij nieuwe businessmodellen en effectief ingerichte productiemethodes. Grondstoffen gaan daarbij niet meer verloren, kringlopen zijn gesloten en materialen worden hoogwaardig (her)gebruikt.

DOELEN

Circulaire economie is een transitiethema dat we willen én moeten doen, en waar we de komende decennia met de maatschappij vorm aan zullen geven. Het is een zeer grote en complexe opgave, waarbij we vooral moeten zorgen dat we wendbaar en voorbereid zijn om in te kunnen spelen op kansen die zich voordoen. In de raamwerkfase hebben we gezamenlijk met de multi-helix partners de ambitie en doelen geformuleerd.

Deze liggen in lijn met die van de landelijke overheid; een 100% circulaire economie in 2050. Daarbij hebben we de volgende *richtinggevende doelen* voor 2030 geformuleerd;

- 50% minder primaire grondstoffen gebruiken
- 20% fossiele grondstoffen vervangen door biobased grondstoffen
- 50% minder voedselverspilling
- 2000 nieuwe banen in de Agrofood & Biobased sector

Daarnaast hebben de gemeenten zich via de VNG gecommitteerd aan het komen tot een transitieagenda circulaire economie (zie het [grondstoffenakkoord](#)) en aan de VANG-doelstellingen (maximaal 100kg restafval en 75% gescheiden afval in 2020).

UITVOERINGSPLAN GEEFT VOLGEND COLLEGE EEN VLIEGENDE START

Dit uitvoeringsplan is bedoeld om de agenda voor West-Brabant vast te stellen. We geven de West-Brabantse gemeenten en onze multi-helix partners handvaten om zich effectief en efficiënt te kunnen organiseren. Voor 2022 is een jaaragenda uitgewerkt; deze geeft de volgende collegeperiode een vliegende start. Het is vervolgens aan het volgende college om de invulling verder vorm te geven.

2. HOE JAGEN WE CIRCULAIRE TRANSITIE AAN IN DE REGIO?

2.1 De transitie naar een circulaire economie draait om grondstoffen, gedrag en interventies

De circulaire economie is een systeem dat bedoeld is om herbruikbaarheid van producten en *grondstoffen* te maximaliseren en waarde vernietiging te minimaliseren. Hiermee krijgen we producten met een langere levensduur die beter repareerbaar zijn en maken we producten uit hernieuwbare- en niet vervuilende bronnen. De circulaire economie luidt het afscheid in van de wegwerpeconomie.

Behalve (ontwerp)technische ingrepen draait de circulaire economie ook om *gedragsverandering*, bij zowel producent als consument. We hebben hierbij rekening te houden met de grenzen van de natuurlijke systemen. Een hernieuwbare hulpbron (denk aan vissen, bossen, bodem) zouden we niet sneller moeten willen verbruiken dan het zich hernieuwt. Mineralen en metalen zouden we niet sneller moeten willen opmaken dan dat er een hernieuwbare substituuut voor in de plaats komt. En we zouden niet meer afval moeten produceren dan het milieu kan absorberen of dat we kunnen recyclen.

Als maatschappij zullen we *interventies* moeten organiseren om het

systeem op een duurzame manier te laten functioneren. Hier ligt een taak voor ons als lokale overheden, en voor onze multi-helix partners.

Om te veranderen is het van belang vooral aandacht te geven aan wat je wil laten groeien én het gewenste alternatief aantrekkelijker te maken dan in de oude situatie. De EU maakt op dit moment veelomvattend beleid gericht op de transitie naar een duurzame en circulaire economie. Het rijk en de provincie hebben transitieagenda's opgesteld voor de meest impactvolle productgroepen en sectoren, waaronder de bouw, maakindustrie, consumptiegoederen, biomassa en kunststoffen.

We willen met onze belangrijkste regionale actoren samenwerken om aan te sluiten op bovenstaande initiatieven. We hebben met onze sterke Groene Chemie, Agro-food/Biobased en High-Tech Maintenance sectoren in huis die echt aanjagers kunnen zijn van de circulaire economie. We kunnen trots zijn op onze circulaire koplopers zoals de Green Chemistry Campus, de Pyrolyseproeftuin, COEEBE, Treeport en vele ondernemers.

2.2 Multi-helix samenwerking als vliegwiel voor circulaire economie

Elk van de relevante spelers in West-Brabant heeft eigen gereedschapskist waarmee het kan werken aan de circulaire economie. Ook zijn er regelmatig overlegtafels waarmee alle partijen op een natuurlijk moment invloed kunnen uitoefenen op elkaar en op de manier waarop de ketens zijn georganiseerd (denk aan de topsectoren). Er is een gezamenlijke inspanning van gemeenten, kennisinstellingen, organisaties en het bedrijfsleven nodig om onze ambitie te bewerkstelligen. Door tegelijkertijd de eigen instrumenten in te zetten kunnen we grote slagen maken in het sluiten van kringlopen en het behoud van natuurlijk kapitaal.

Zie figuur 'Multi-helix partijen en hun instrumenten' op pagina 8.

Deze samenwerking zal in de loop van de tijd moeten groeien. Wij als gemeenten staan aan het begin, maar dat geldt ook nog voor veel marktpartijen. Daarom is het nu zaak om zelf het goede voorbeeld te geven, te faciliteren en in te spelen op initiatieven die er al zijn.

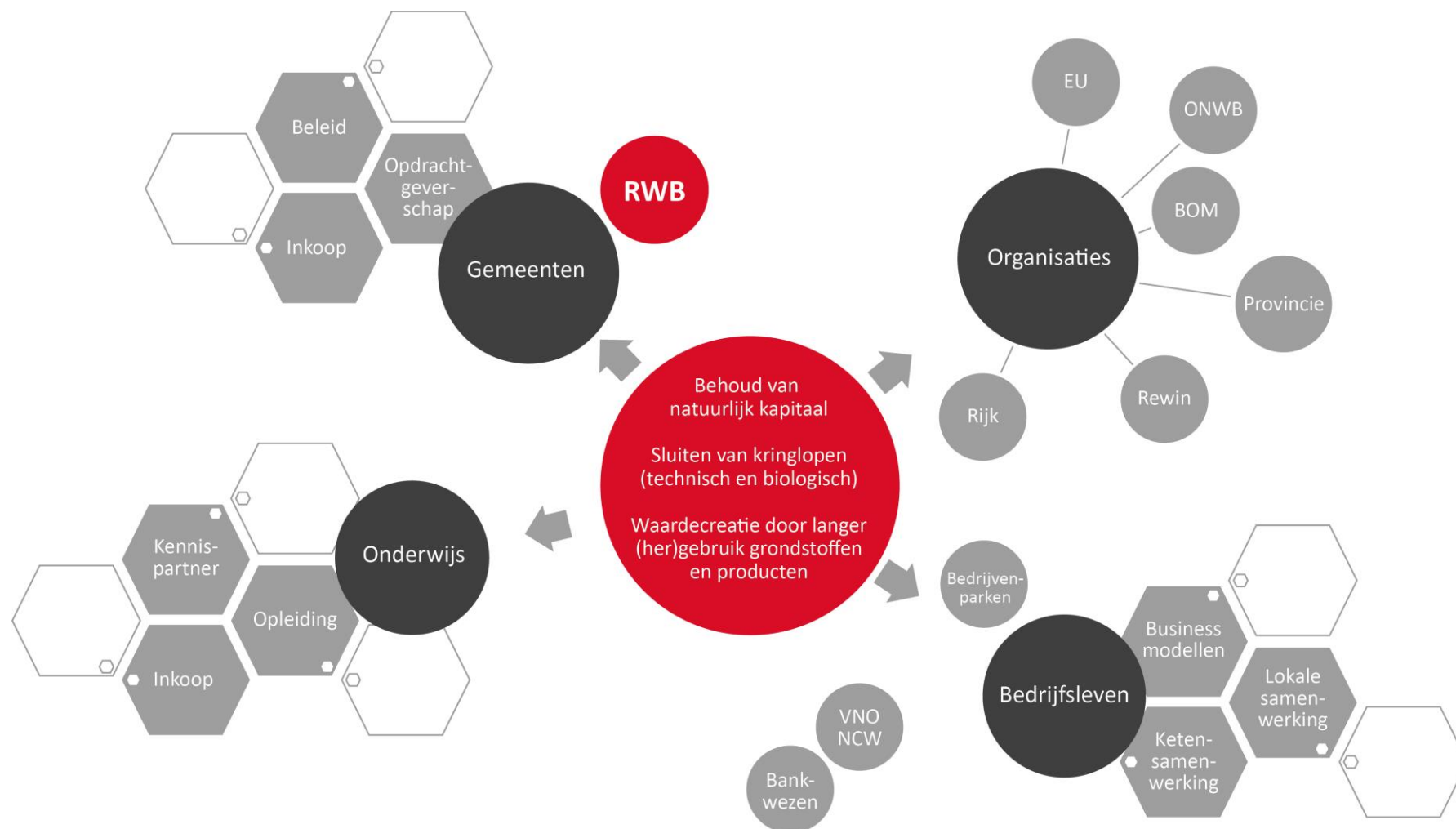
We moeten zowel binnen de organisatie als tussen de organisaties aan de slag. Bedrijven bijvoorbeeld, zijn afzonderlijk goed in staat om bestaande systemen te optimaliseren maar vaak niet om een radicale

omslag door te voeren¹. Een individueel bedrijf kan moeilijk de totale grondstoffenstroom overzien die hoort bij het product dat zij maakt terwijl dat wel nodig is om meer circulair te worden. Er zijn afspraken nodig tussen afnemers en producenten, de gehele keten heeft een rol. Ook hebben organisaties zoals Rewin en kennisinstellingen diverse programma's waar MKB'ers gebruik van kunnen maken om inhoudelijk geholpen te worden met hun vraagstukken.

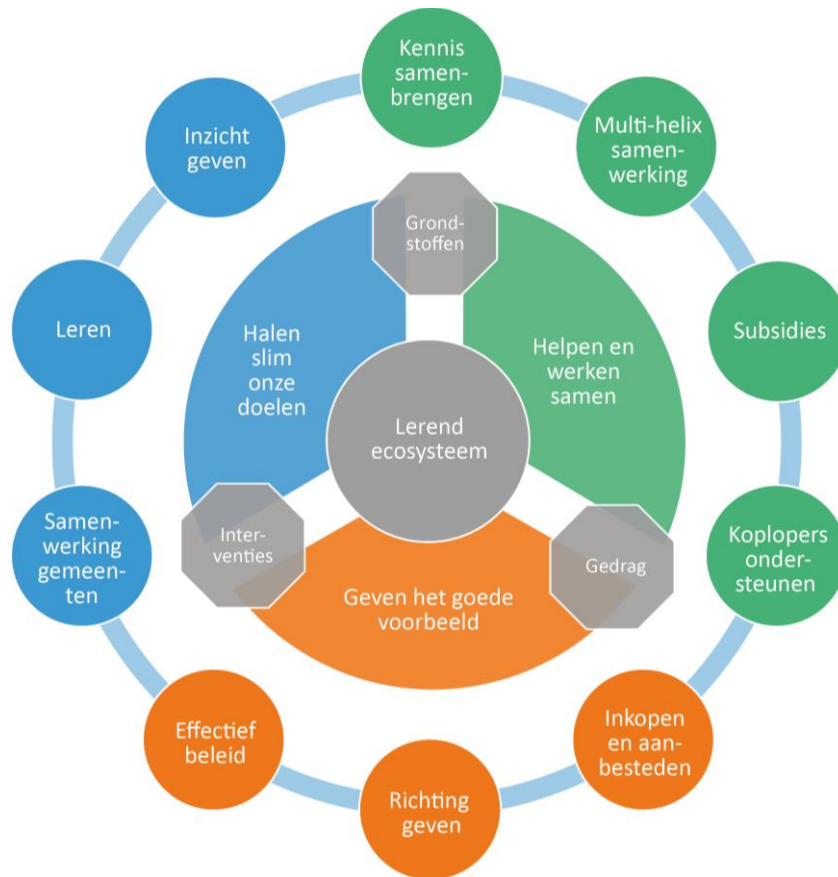
Door de multi-helix partners te faciliteren en uit te dagen om met ambitieuze plannen te komen, het thema te agenderen bij de Economic Board West-Brabant en aansluiting te vinden met de transitieagenda's kunnen we onze doelen effectiever en efficiënter halen.

¹ Rode Draden 2021, Versnellingshuis

MULTI-HELIX PARTIJEN EN HUN INSTRUMENTEN

2.3 De rol van gemeenten; werken aan een lerend ecosysteem

Model: Werken aan een lerend ecosysteem

Uit de gesprekken blijkt dat de ene gemeente in onze regio verder is dan de andere. Maar zelfs de gemeenten die verder zijn, staan nog grotendeels aan het begin. Dat het niet zo snel gaat is begrijpelijk; de systemen zijn taai, gewoonten zijn hardnekkig en een circulaire economie vraagt om organisatiebrede veranderingen. We hebben zowel in de eigen organisatie, als in onze rol richting stakeholders stappen te maken.

Dit uitvoeringsplan is daarom gericht op de eerste stappen om te komen tot een lerend ecosysteem van bedrijven, gemeenten, organisaties en kennisinstellingen.

Aan de hand van dit uitvoeringsplan organiseren we ons om *de doelen slim te halen*. Hierbij *geven we zelf het goede voorbeeld* door circulariteit een plek te geven in de organisatie en *helpen en werken* we samen met onze multi-helix partners.

Het gaat dus om een groeiproces waarbij we leren hoe we zelf, en samen met onze partners, effectief *interventies* op *grondstoffen* en *gedrag* kunnen organiseren. Dit komt tot uiting in verschillende

projecten waar komend jaar, en de jaren daarna, mee aan de slag gaan.

Wij als lokale overheden hebben gezamenlijk een rol om de actoren uit te nodigen om aan te geven wat zij willen en kunnen doen, en wie en wat ze daarbij nodig hebben. Bijvoorbeeld door elke twee jaar een congres te organiseren waarbij we convenanten kunnen sluiten tussen de actoren. Dit kunnen we in de loop van de tijd steeds verder uitbreiden. Daarbij hebben gemeenten nauwe relaties met diverse doelgroepen en een positie midden in de maatschappij. Wij kunnen door zelf het goede voorbeeld te geven, en door het thema te agenderen in onze relaties met directe partners een brede verandering teweegbrengen.

3. JAARPLAN 2022

3.1 Uitgangspunten selectie projecten

Aan de hand van de zojuist geschetste hoofdlijnen in het model ‘werken aan een lerend ecosysteem’, kunnen we de komende jaren aan de slag. Vanwege de komende verkiezingen is ervoor gekozen om de uitvoeringsplannen op te knippen in twee delen. Een deel om nu direct mee aan de slag te gaan, en een deel waarover een nieuw bestuur keuzes kan maken. In de *bijlage* vindt u een verdere uitwerking van de opgave voor komende jaren. Voor nu focussen we ons op het jaarplan van 2022.

UITGANGSPUNTEN SELECTIE PROJECTEN

Vanuit de totale opgave zijn de projecten geprioriteerd. Hierbij we ervoor gekozen om al lerend te doen; we weten nog niet alles maar we gaan wel nu beginnen en treffen voorbereidingen voor het vervolg. Met de projecten waarmee we starten bouwen we enerzijds aan de lange termijn aanpak en anderzijds kunnen we direct invloed uitoefenen.

Van belang hierbij is de rolverdeling tussen de RWB en gemeenten. Deze is te verduidelijken in; ‘de RWB organiseert de wedstrijd en gemeenten bepalen zelf hoe hard ze lopen, waarbij de faciliteiten om (hard) te kunnen lopen worden geboden’. Iedere gemeente is dus vrij om een eigen tempo en onderwerpen te kiezen, waarbij de RWB faciliteert en coördineert, en we er dus gezamenlijk aan werken. Uitgangspunt is dat we lokaal doen wat kan, en regionaal krachten bundelen wanneer dat moet of meerwaarde heeft.

Als faciliterende speler in ons multi-helixnetwerk willen we inzetten op profilering en communicatie van goede voorbeelden uit de regio. We willen inspireren en helpen om multi-helix partners bij elkaar brengen om zo te bouwen aan het lerende ecosysteem. We sluiten hierbij aan op de agenda’s, kracht, opgaves en organisatiestructuren van de regio.

Ook binnen de gemeentelijke organisaties is werk te verrichten, te beginnen met het op de kaart zetten van het thema bij (nieuwe) bestuurders en raadsleden. Daarnaast kunnen we op thema’s waarbij we een opdrachtgevende rol hebben een direct verschil maken. Denk

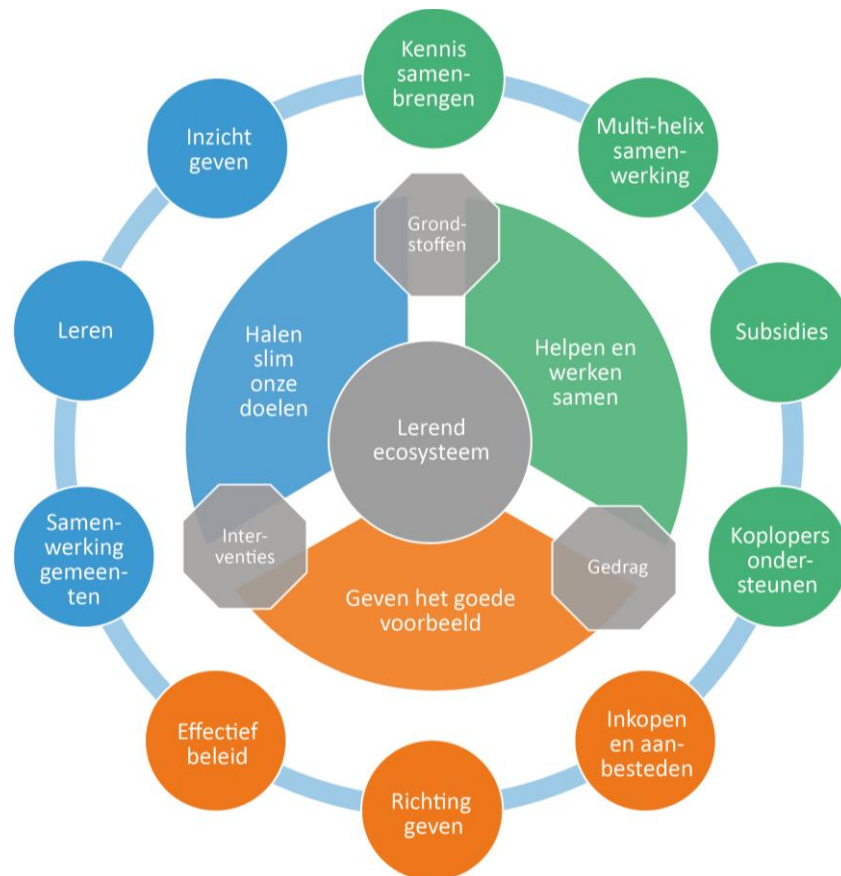
aan onze relaties met de milieustraten, bedrijvenparken, woningbouwcoöperaties, de OMWB en REWIN. Maar ook aan onze inkoop; hiermee kunnen we honderden miljoenen per jaar (meer) circulair inzetten.

Door kennis, kosten en best-practices tussen gemeenten te delen zorgen we dat we elkaar vooruithelpen en niet 16 keer het wiel hoeven uit te vinden.

3.2 Projecten

Hieronder volgt een overzicht van de projecten, ingedeeld op basis van de thema's uit het model 'werken aan een lerend ecosysteem'.

Thema

We halen slim onze doelen

We organiseren ons en zetten CE op de kaart bij bestuurders en raadsleden

Uitdaging	• Veel gemeenten staan nog helemaal aan het begin, zowel bestuurlijk als ambtelijk • Gemeenten hebben verschillende snelheden, maar moeten wel allemaal door hetzelfde proces
Wat gaan we doen?	• We geven workshops CE aan raadsleden om kennis te vergroten en goede voorbeelden te laten zien • Ambtenaren kunnen terecht bij de RWB voor (beleids)vragen • Uitvoeringsplan 2023-2026 verder uitwerken en finetunen o.b.v. wensen nieuw bestuur • We stemmen onze agenda's af met onder andere I&W, de provincie, EBWB, topsectoren en REWIN
Doelstelling	• Commitment van nieuw bestuur op het uitvoeringsplan 2023 -2026 inclusief begrotingsruimte • Gemeenten weten de elkaar en/of de RWB te vinden als vraagbaak voor circulaire economie zaken
Met wie?	• Bestuurlijke kopgroep, ambtelijk kernteam, aanspreekpunten (change agents) gemeenten, RWB

Thema

We helpen en werken samen

We profileren, communiceren en organiseren met multi-helix partners

Uitdaging	• Goede voorbeelden in de regio zijn te weinig zichtbaar en kunnen dienen als inspiratie voor anderen • Er is samenwerking en kennis binnen sectoren en ketens nodig om het gebruik van grondstoffen te reduceren • Er is vaak publiek-private samenwerking nodig om impactvolle (en subsidiabele) projecten te organiseren
Wat gaan we doen?	• We zetten een communicatiestrategie en agenda • We organiseren events tijdens 'Week van CE' en 'Themamaand CE' voor ondernemers en ambtenaren • We organiseren een congres voor strategische multi-helix partners, tijdens de Dag van de regionale samenwerking
Doelstelling	• We organiseren tweejaarlijks een partnerevent circulaire economie • Inwoners, mkb en topsectoren kennen onze doelen en projecten • We gebruiken onze communicatiekanalen om de impact van initiatieven te versterken
Met wie?	• Ambtelijk kernteam, aanspreekpunten (change agents) gemeenten, RWB • Multi-helix partners

Thema

We helpen en werken samen

Kennis en MKB-koplopers samenbrengen

Uitdaging

- Bedrijven zijn meer en meer afhankelijk van elkaar en/of moeten schaarse goederen delen. Denk aan energie, reststromen maar ook (technische) medewerkers
- Op bedrijvenparken komen deze thema's samen en is er veel impact te maken. Om korte en lange termijn voordelen te halen is organisatiekracht nodig

Wat gaan we doen?

- We wisselen best-practices uit m.b.t. toekomstbestendige bedrijvenparken
- We wisselen best/practices uit m.b.t. circulaire stromen (bijv. agrofood)
- We koppelen S4G reststromen aan de afvalscans van de OMWB en brengen dit onder de aandacht van parkmanagementorganisaties
- We zetten de koplopers en circulaire initiatieven op de [R-ladder kaart](#)

Doelstelling

- Uitwisseling van energie en grondstofstromen tussen ondernemers en agrariërs verbeteren
- Organiseatiekracht t.b.v. toekomstbestendige bedrijventerreinen verbeteren

Met wie?

- Projectleiders economie / duurzaamheid en RWB
- Port of Moerdijk, circulaire top locaties, circulair agrofood Altena, bedrijvenparken
- REWIN

Thema	We geven het goede voorbeeld <i>Beleid – Change agents jagen de brede CE -agenda aan</i>
Uitdaging	- De meeste gemeenten hebben nog niemand (aangewezen) om met CE aan de slag te gaan, of hebben hier heel beperkt tijd voor - Het thema is complex en vraagt om een organisatie brede veranderingen
Wat gaan we doen?	We vragen elke organisatie om een aanspreekpunt (change agent). Deze mensen brengen we bij elkaar en leiden we op om CE in de organisatie en daarbuiten verder te brengen
Doelstelling	- Iedere gemeente heeft een aanspreekpunt (change agent) voor CE - Change agents kennen de scope, uitdagingen en kansen van CE-beleid
Met wie?	- RWB en aanspreekpunten (change agents) gemeenten - Bijv. Natuur&Milieufederatie, OMWB

Thema	We geven het goede voorbeeld <i>Richting geven – Milieustraten en ambachtscentra</i>
Uitdaging	- Milieustraten vormen de hotspot voor consumenten om in aanraking te komen met circulaire economie; hier kunnen we laten zien wat we bedoelen - De nationale doelstellingen zijn voor een aantal gemeenten nog ver weg; 50 % minder voedselverspilling in 2030 (ook SDG) - Halvering verbrand en gestort afval in 2022 (t.o.v. 2013) 85% afval voorbereid voor hergebruik in 2023
Wat gaan we doen?	- We organiseren een Gemeentescan op landelijke afvaldoelstellingen en t.a.v. de milieustraten - We organiseren (of sluiten aan bij) kennisuitwisseling t.a.v. ambachtscentra en afvalreductie bij inwoners
Doelstelling	- Er zijn best practices in de regio om te delen - Op koers raken om nationale doelstelling te halen
Met wie?	- Koploper gemeente (bijvoorbeeld Roosendaal) - Projectleiders afval/beheer en RWB

Thema

We geven het goede voorbeeld

Inkopen en aanbesteden – launching customer

Uitdaging

- De inkoopwaarde van de West-Brabantse gemeenten is honderden miljoenen per jaar. Stapsgewijs kunnen we circulairder inkopen, wel complex omdat het over verschillende schijven gaat.
- Wordt door bedrijfsleven als belangrijke en nodige interventie gezien vanuit de overheid; zij merken dat er hierdoor druk door druppelt in de keten

Wat gaan we doen?

- Gemeenten gaan van elkaar leren hoe ze maatschappelijk verantwoord kunnen inkopen
- Mogelijke invulling op basis van eigen voorkeuren, bijvoorbeeld eisen stellen aan biobased onderdelen in publieke werken of woningbouw

Doelstelling

- Gerealiseerde goede voorbeelden zoals bankjes, openbare werken, vangrails en in bedrijfskantines
- Zoveel mogelijk gemeenten doen in 2024 mee met het manifest maatschappelijk verantwoord inkopen

Met wie?

- Koploper gemeente (bijvoorbeeld Bergen op Zoom)
- Regionale inkoopbureau en bijvoorbeeld Pianoo (rijksorganisatie voor inkoop)
- Projectleiders inkoop en RWB

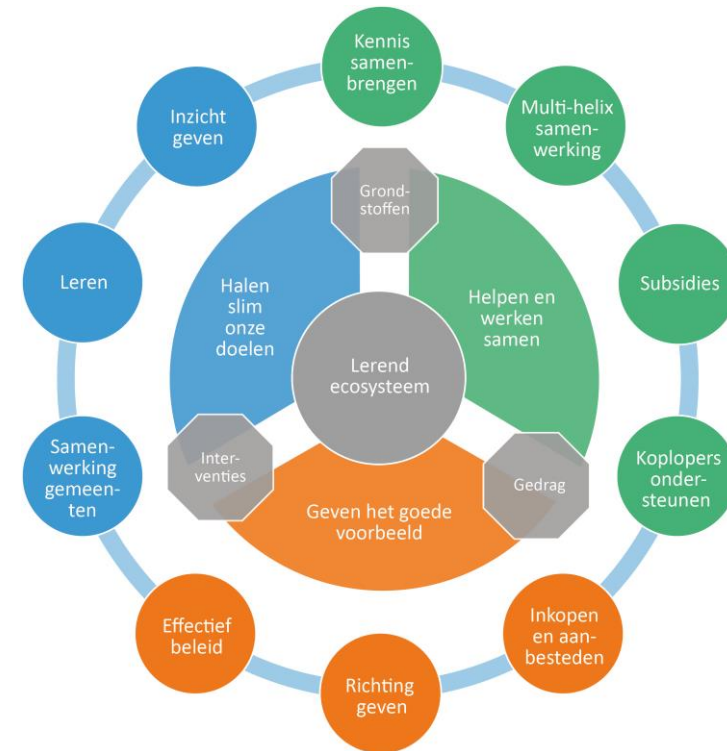
BIJLAGE 1: HOOFDLIJNEN UITVOERINGSPROGRAMMA 2023 -2026

Onze ambitie is dat de circulaire economie van West-Brabant functioneert als een lerend ecosysteem van bedrijven, gemeenten en kennisinstellingen waarin waardecreatie hand in hand gaat met het behoud van natuurlijk kapitaal dankzij nieuwe businessmodellen en effectief ingerichte productiemethodes. Grondstoffen gaan daarbij niet meer verloren, kringlopen zijn gesloten en materialen worden hoogwaardig (her)gebruikt.

In de figuur wordt de rol geschetst die wij als overheden kunnen nemen om het lerende ecosysteem, en daarmee de circulaire economie optimaal aan te jagen.

1^e ring - De uitvoeringsagenda helpt ons om slim onze doelen te halen. We helpen en werken samen met onze multi-helix partners en geven zelf het goede voorbeeld.

2^e ring - We kiezen welke en materialen en productgroepen we prioriteit geven om te reduceren. En we leren welke interventies effectief zijn en hoe we gewenst gedrag kunnen stimuleren.

3^e ring - We starten met tien thema's waar gemeenten zelf, in regioverband en met partners uitvoering geven. Hieronder worden deze verder toegelicht.

BIJLAGE 2: OVERZICHT VAN MOGELIJKE THEMA'S MET BIJBEHORENDE DOELSTELLINGEN

We willen slim onze landelijke en eigen circulaire doelen halen

Thema	Componenten
Inzicht geven in de stand van de circulaire economie in de regio	• We hebben zicht op welke grondstofstromen en productgroepen relevant zijn voor de regio • We hebben inzicht in de effecten van een reductie van relevante grondstofstromen • Voortgang meten- en bijsturen van projecten uit dit uitvoeringsprogramma op zowel het niveau van Gemeenten en RWB • We organiseren een Gemeentescan op landelijke afvaldoelstellingen en t.a.v. de milieustraten
Leren hoe de interventies bijdragen	• We hebben inzicht in het transitieproces in de maatschappij; bij inwoner, MKB en topsectoren • Impact van projecten op maatschappij inzichtelijk maken
Samenwerking tussen- en de slagkracht van Gemeenten bevorderen	• Gemeenten weten de RWB te vinden als vraagbaak voor circulaire economie zaken • We organiseren themagroepjes en workshops om Gemeenten te helpen bij het effectief inzetten van hun instrumenten

We helpen en werken samen met onze multi-helix partners in de circulaire economie

Thema	Componenten
Samenwerking bevorderen tussen overheid, bedrijfsleven, organisaties en kennisinstellingen	• We organiseren tweejaarlijks een partnerevent circulaire economie • We sluiten een convenant om het commitment van de multi-helix partijen op de gezamenlijke agenda mee te ondersteunen • Agenderen en ondersteunen van projecten tbv circulaire economie bij de topsectoren • We stimuleren circulaire transacties aan de hand van bepaalde grondstofstromen of productgroepen
Koplopers ondersteunen en faciliteren	• We gebruiken onze kanalen om de impact van initiatieven te versterken • Toplocaties dragen bij aan de ontwikkeling van onderscheidende producten

Bestaande kennis en ervaring samen te brengen	• Aan de hand van een icoontraject organiseren we ketensamenwerkingen en sluiten we een ketens • We organiseren een digitale portaalfunctie waarmee we kunnen doorverwijzen naar de juiste partij in de regio
Werken samen met- en zetten in op subsidies bij andere overheden	• We organiseren een Europees subsidietraject dat als aanjager van de circulaire economie in de regio kan dienen • We werken samen met Provincie en Rijk op de voor de regio relevante thema's uit hun transitieagenda's • We zorgen ervoor dat onredelijke regelgeving die de ontwikkeling van circulaire economie in de weg staat wordt opgeheven

We willen zelf het goede voorbeeld geven

Thema	Doelstelling
Zo circulair mogelijk inkopen	• We lopen voorop met het inzetten van ons eigen instrumenten • Alle 16 Gemeenten doen in 2024 mee met het manifest maatschappelijk verantwoord inkopen • Gerealiseerde goede voorbeelden zoals bankjes, openbare werken, vangrails en in bedrijfskantines • Alle 16 Gemeenten hebben hun gebouwen bij het Madaster geregistreerd • Alle 16 Gemeenten nemen circulariteit op als criterium bij de sloop of (ver)bouw van eigen vastgoed
Richting geven aan de circulaire transitie in ons opdrachtgeverschap	• Alle 16 Gemeenten agenderen biobased en circulariteit bij nieuwbouw projecten • Gemeenten spannen zich in om OMWB ruimte te geven bij knelpunten circulaire initiatieven • De Gemeentelijke groen opbrengst wordt zo hoogwaardig mogelijk hergebruikt • De uitgifte van nieuwe bedrijventerreinen in West-Brabant worden via het circulaire stappenplan zo circulair mogelijk gerealiseerd • Gemeenten helpen bestaande bedrijventerreinen in de ontwikkeling naar toekomstbestendigheid • Bedrijventerreinen maken gebruik van de workshops van Symbiosys4Growth • Er is één keer per jaar een 'overleg waarbij de betrokken Gemeentelijke ambtenaren van afvalinzameling kennis uitwisselen • Alle Gemeenten geven BKN geregistreerde kringloopwinkels gratis toegang tot de milieustraat

Effectief beleid maken en inzetten

- Inwoners, mkb en topsectoren kennen onze doelen en projecten
 - Gemeenten organiseren campagnes om consumptiegedrag inwoners meer circulair te maken
 - Gemeenten houden bij welke barrières ondernemers ervaren en spannen zich in om een uitzondering te maken en eventueel de regels aan te passen
 - Er is een keer per jaar een 'de circulaire oplossing-overleg' waarbij accountmanagers EZ knelpunten en oplossingen delen
 - Dankzij stimuleringsmaatregelen zoals een circulair fonds en broedplaatsen ontstaan nieuwe initiatieven
 - Circulariteit en afval worden opgenomen in omgevingsvisie
-